Namens de gezamenlijke profielorganisaties

Postadres:
Postbus 162
3440 AD WOERDEN

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. De heer S. Dekker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Dekker,

In het kader van de aanpak van leerlingendaling heeft u het onderwijsveld een stimulans gegeven door de regeling voor fusiecompensatie te verruimen. Daarmee werd invulling gegeven aan de belofte in het Regeerakkoord over samenwerking tussen schoolbesturen. De verruiming houdt een verhoging van 100% van de middelen in. We hebben bij onze achterban gemerkt dat dit de gesprekken over mogelijke samenwerking inderdaad op gang heeft geholpen.

Echter, in de uitvoering van de fusiecompensatieregeling is er onverwachts een extra voorwaarde aan gehangen die wij absoluut onaanvaardbaar vinden. Bij de publicatie van de regeling bleek in de toelichting te staan dat bij een samenvoeging van twee scholen *een substantieel deel* van de leerlingen de fusie moet volgen. Vanaf de bekendmaking heeft deze aanvulling onze aandacht gehad. Wij constateerden dat DUO in het begin van het huidige schooljaar nog geen (duidelijke) invulling gaf aan de term ‘substantieel deel’.

Toen wij medio oktober 2015 van onze leden vernamen dat DUO en OCW die voorwaarde strikt zouden hanteren, hebben wij contact opgenomen met enkele van uw ambtenaren om duidelijk te maken waarom wij deze extra voorwaarde niet aanvaardbaar achten. De redenen daarvoor zijn tweeledig:

1. De fusiecompensatie is er juist gekomen om werkgevers tegemoet te komen in het doorlopen van personeelskosten na het wegvallen van een brinnummer. In 2012 is de regeling verruimd, omdat de compensatie toen al niet genoeg bleek om de organisatie, bekostiging en uitgaven binnen een korte termijn goed op elkaar te laten aansluiten. Een school krijgt niet volledig de personeelskosten vergoed, maar die posten die het verschil maken in bekostiging door het wegvallen van de opgeheven school na fusie: directietoeslag, kleinescholentoeslag en de bedragen voor onderwijsachterstandenbeleid.

 KvK 30152007

2. Door deze voorwaarde wordt bekostiging afhankelijk gemaakt van de leerlingenstroom waarvoor een bevoegd gezag ***niet*** verantwoordelijk is of mag zijn. Ouders bepalen waar een kind onderwijs geniet en dat mag niet afgedwongen worden door een bestuur, zeker niet omdat er anders geen bekostiging tegenover staat. Dat kan zorgen voor een perverse prikkel: zonder de fusiecompensatie staan er gelijk veel banen op het spel!

Inmiddels is duidelijk dat met *substantieel* 50% wordt bedoeld. Dit percentage zorgt naast voormelde punten ook nog voor een afschrikwekkende werking. Het risico dat fusiecompensatie uitblijft, zorgt ervoor dat er juist minder samenwerking plaatsvindt. Zo ontstaat het omgekeerde van wat u met deze verruiming beoogde! Deze voorwaarde maakt dat het proces averechts werkt.

Een fusie komt tot stand in een zorgvuldig proces, dat inmiddels wordt beschreven in onder andere de fusie-effectrapportage. Dit is geen samenvatting van de verwachte leerlingenstroom, maar doet verslag van het proces waarin een samenvoeging wordt gerealiseerd van álle elementen waaruit een school bestaat. De twee samen te voegen scholen kennen verschillen op meerdere terreinen, die allemaal op elkaar moeten worden afgestemd, zoals de pedagogisch-didactische visie, onderwijskundige doelen, personeelsbeleid en ook identiteit. Met alle actoren die aan een school verbonden zijn, vul je een dergelijk proces. Dat wil niet zeggen dat de leerlingen dan de fusie altijd volgen. Dat gebeurt meestal, maar niet altijd. De ouders van leerlingen die de fusie niet volgen, zullen daartoe hun redenen hebben.

We begrijpen dat er soms gefingeerde samenvoegingen plaatsvinden, die puur administratief zijn, om middelen veilig te stellen bij verlies van een brinnummer. Wanneer dat als frauduleus kan worden bestempeld, behoort de Inspectie van het Onderwijs handhavend op te treden. Dat kon vroeger al en kan nog steeds door de signaleringsmogelijkheden in de systemen van DUO. Bij opmerkelijke leerlingenstromen tussen scholen kan er onderzoek worden gedaan. Waarom bovengenoemde verstrekkende voorwaarde erbij is gekomen, is voor ons onduidelijk.

Gesprekken met uw ambtenaren hebben tot op heden geen wijziging in regelgeving gebracht. Daarom wenden wij ons tot u. We merken veel onrust in het veld en deze nieuwe voorwaarde stoort lopende plannen en processen. Daarom verzoeken wij u de regeling per direct te wijzigen, zodanig dat de voorwaarde dat de leerlingen de fusie moeten volgen om fusiecompensatie te verkrijgen, verdwijnt.

Met vriendelijke groet,
namens het Profielberaad

R.C. van der Veen
voorzitter